روزنامه سیستان و بلوچستان

چهار شنبه ۳ آبان ۱۳۹۶ .۵ صفر ۱۴۳۹ . شماره ۹۶۷۰

روزنامه سیستان و بلوچستان:رتبه هشتم نشریات استانی
سرپرستی‌زاهدان: خیابان مولوی-نبش مولوی۲۱
تلفن آگهی‌واشتراک: ۳۳۲۱۷۸۶۶ ۰۵۴
تلفن مسئول تحریریه: ۳۳۲۱۷۸۶۹ ۰۵۴
نمابر تحریریه: ۳۳۲۱۷۸۶۴ ۰۵۴
تلفن‌های تحریریه: ۳-۳۳۲۱۷۸۶۲ ۰۵۴
تلفن ونمابر سرپرست دفتر: ۳۳۲۱۷۸۶۵ ۰۵۴
چاپخانه: شهرچاپ‌خراسان

www.khorasannews.com
e-mail:info@khorasannews.com

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: علی ولی زاده
دفتر مرکزی: مشهد، بلوارسازمان آب
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰ - ۰۵۱
نمابرشهرستان‌ها: ۳۷۶۷۴۳۳۴ ۰۵۱
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

سازمان دامپزشکی کشور

دامپزشکی ناظر بر بهداشت دام، طیور، آبزیان و کنترل بیماری‌ها

دامپزشکان افرادی هستند که عاشقانه و عالمانه در مسیر تأمین و تضمین بهداشت دام و انسان تلاش می کنند. خدمات دامپزشکی تنها معطوف به جامعه بشری نمی‌شود، بلکه حفاظت از محیط زیست و حیات کره زمین را در بر می گیرد. مباحث درمانی قسمت کوچکی از برنامه‌های متنوعی است که دامپزشکی مسئولیت آن را به عهده دارد. سازمان دامپزشکی کشور نیز با هدف حفظ سرمایه‌های دامی کشور با تأمین بهداشت دام شامل بیماری‌های خاص دامی، کنترل و پیشگیری از بیماری‌های مشترک انسان و دام و ارتقای سطح بهداشت عمومی جامعه با رویکرد تأمین بهداشت فرآورده‌های خام دامی تشکیل شده است که در نهایت منجر به ارتقای شاخص‌های سلامت جامعه می‌شود. خدمات دامپزشکی شرط لازم برای تأمین سلامت جامعه است.

جمهوری اسلامی ایران در زمینه تولید فرآورده‌های خام دامی در جهان موفقیت‌های زیادی داشته است و اکنون هفتمین تولید کننده مرغ، یازدهمین تولید کننده تخم مرغ، بزرگ‌ترین تولید کننده ماهی قزل آلای پرورشی و هفتمین تولید کننده عسل در جهان است که این جایگاه مرهون نظارت‌های دامپزشکان در مراکز تولیدی است. ایرادها و نواقص بهداشتی احصا شده در واحدهای تولیدی توسط کارشناسان دامپزشکی شرط اساسی برای رسیدن به تولید پایدار است.

دکتر «مهدی حسینی» مدیرکل دامپزشکی سیستان و بلوچستان است. وی دانش آموخته رشته دکترای دامپزشکی از دانشگاه فردوسی مشهد بوده که در سال ۱۳۷۹ فارغ التحصیل شده است. دوران مقدس سربازی را در واحد طب پیشگیری در پایگاه نهم شکاری بندرعباس مشغول به خدمت بود و پس از آن در سیستان و بلوچستان در سمت‌های مختلف از جمله کارشناس اداره مبارزه با بیماری‌های دامی، کارشناس دارو، درمان و آزمایشگاه، مسئول اداره دارو و درمان و آزمایشگاه‌های استان خدمت کرده است.

وی ۸ سال به عنوان معاون سلامت اداره کل دامپزشکی و دو سال به عنوان معاون توسعه و مدیریت منابع اداره کل دامپزشکی در حال خدمت بود و از سال ۹۲ به عنوان مدیرکل دامپزشکی استان مشغول به فعالیت است. مدیرکل دامپزشکی درباره خدمات این اداره کل می‌گوید: ورود غیر مجاز دام مخاطره جدی برای سرمایه دام‌های بومی کشور و جمعیت انسانی محسوب می‌شود که بر این اساس موضوع ساماندهی دام‌های مرزی در استانداری سیستان و بلوچستان مطرح شد تا روند ورود دام به استان تسهیل و ورود غیرمجاز کاهش یابد، به طوری که اگر تمام افرادی که در این زمینه فعالیت دارند عامل به رعایت ضوابط ما باشند می‌توانیم در رفع معضلات بهداشتی موفقیت‌های بیشتری کسب کنیم

توصیه های بهداشتی فرآورده های خام دامی

- هنگام خرید گوشت به مهر بهداشتی دامپزشکی دقت نموده و از قصابی ها و مراکز ثابت سطح شهرها و روستاها گوشت مورد نیاز را تهیه فرمایید.
- مرغ را از مرغ فروشی ها در بسته بندی با برچسب لازم و پروانه ی بهره برداری دامپزشکی با تاریخ تولید و انقضاء خریداری نمایید.
- ماهی را از مراکز فروش معتبر و شناخته شده و یا بازارهای روز داخل شهر ها و روستا ها که زیر نظر شهرداری هستند خرید نموده و از خرید آن ها از دست فروشان و دوره گرده ها خودداری نمایید.
- گوشت و مرغ را مغز پخت نموده و مصرف نمایید.
- شیر را از مراکز عرضه معتبر و ترجیحاً پاستوریزه و استریلیزه تهیه نموده و شیر تازه خریداری شده را که از دامداری ها و یا روستاها خریداری نموده اید به مدت لازم (بین ۱۰ تا ۲۰ دقیقه) بجوشانید و سپس مصرف نمایید.
- تخم مرغ مصرفی بایستی تمیز و بدون شکستگی پوسته بوده و بوی تعفن وعلائم فساد نداشته باشد . حتی الامکان از مصرف تخم مرغ به صورت خام و نیمه پخته اجتناب نماید
- از خرید گوشت از پیش چرخ کرده جدا خودداری نمایید.
- سبزیجات را به خوبی شسته و ضدعفونی نموده و مصرف نمایید.
- مواد غذایی و آشامیدنی را از دسترس حشرات دور نگه دارید
- برای حمل گوشت مرغ و ماهی حتما از یخدان استفاده کنید و دقت نمایید مواد غذایی خام با پخته تماس نداشته باشند.
- زمانی که در بیرون از منزل کباب می پزید از ظرف تمیز برای کباب های پخته استفاده نموده و از ظروفی که در آن ها گوشت خام قرار دارد و هنوز شسته نشده برای کباب های پخته استفاده نکنید.
- برای رفع انجماد گوشت ، مرغ و ماهی آن ها را در فضای باز بیرون از منزل قرار ندهید که در حین باز شدن یخ امکان آلودگی های ثانویه و بروز مسمومیت های غذایی وجود دارد .

راه اندازی ۱۰ کشتارگاه در استان

دکتر حسینی افزود: در این راستا با مشارکت و سرمایه گذاری بخش خصوصی ۱۰ کشتارگاه صنعتی و ۶۳ واحد قرنطینه در شهرهای مرزی در سیستان و بلوچستان راه اندازی شده است که از این تعداد ۳ واحد قرنطینه دولتی و بقیه خصوصی است. با این اقدامات می‌توان بر ورود و کنترل بهداشتی دام احاطه داشته و فرآورده‌های تولیدی را در تمامی مراحل تولید، توزیع و عرضه ردیابی کرد.

وی تصریح کرد: برای ورود دام دستگاه‌های مختلفی از جمله دامپزشکی، مرزبانی، بازارچه‌های مرزی و گمرک نظارت می کنند و پس از ورود، دام با پلاک‌های بارکد دار پلاک کوبی و هویت دار شده و اطلاعات آن در سامانه یکپارچه قرنطینه ثبت می‌شود و از آن پس هرگونه خدمات بهداشتی بر دام‌ها در سامانه ثبت خواهد شد.

وی بیان کرد: پس از پلاک کوبی اگر اتفاقی رخ دهد، دام جابه جا شود و به مقصد نرسد و از قرنطینه بدون هماهنگی ما خارج شود قابل ردیابی خواهد بود و با متخلفان برابر با ضوابط برخورد می‌شود که در این راستا پرونده‌های متعددی هم به اداره کل تعزیرات حکومتی استان ارجاع داده و تا حصول نتیجه پیگیری شده است.

وی درباره مبارزه با بیماری تب کریمه کنگو خاطرنشان کرد: با توجه به این که ناقل اصلی این بیماری کنه هیالوما است علاوه بر پلاک کوبی، سمپاشی علیه انگل های خارجی هم در قرنطینه انجام می‌شود. در ابتدا باید بر روی دام سمپاشی صورت گیرد و پس از آن که کنه زدایی انجام شد اگر دام برای کشتار آماده بود از قرنطینه به مقصد کشتارگاه حمل شود.

مدیرکل دامپزشکی بیان کرد: برخی از دام‌ها هم به منظور پروار از مرزها وارد استان می‌شوند که پس از مراحل سمپاشی و واکسیناسیون بر روی دام‌ها به ویژه واکسن تب برفکی، وارد پروار بندی‌ها می‌شوند. پس از این که ۳ تا ۶ ماه دوره پروار بندی آنان به اتمام رسید به کشتارگاه‌های مجاز داخل استان حمل و کشتار شده و گوشت آن‌ها در نقاط مختلف کشور توزیع می‌شود.

وی تاکید کرد دام‌های وارداتی به هیچ وجه به صورت زنده از استان خارج نمی‌شوند.

دکتر حسینی گفت: دام‌های سبک عمدتاً از استان‌های خراسان جنوبی و خراسان رضوی وارد می‌شود. در این زمینه نیز مبدأ دام از واحدهای اپیدمیولوژیکی است که در یک سال گذشته بیماری تب برفکی در آن‌ها مشاهده نشده و اقدامات قرنطینه ای برای آن‌ها صورت بگیرد، این دام‌های سبک هم باید پلاک بارکد دار قرنطینه ای داشته باشد که قابل ردیابی بوده تا در هنگام ورود به استان امکان کنترل و نظارت بر آن وجود داشته باشد.

وی ادامه داد: در این مراکز نیز باید سم پاشی علیه انگل های خارجی انجام و در صورت تأیید بالینی سلامت مجوز حمل برای آن‌ها صادر می‌شود.

وی اعلام کرد: با توجه به این که در زاهدان یک میدان دام فعالیت دارد کلیه دام‌های ورودی باید به منظور رعایت الزامات بهداشتی در این میدان تخلیه شوند و هرگونه عرضه دام زنده خارج از میدان تهدید علیه بهداشت عمومی جامعه محسوب شده و برابر قانون باید برخورد شود.

مبارزه با بیماری‌های مشترک بین انسان و دام

مدیرکل دامپزشکی گفت: حدود ۵۰ درصد از عوامل عفونی که در انسان ایجاد بیماری می‌کند یعنی ۸۳۲ عامل از دام به انسان منتقل می‌شود و مخزن آن‌ها در جمعیت دامی قرار دارد لذا مبارزه با این بیماری‌ها در جمعیت انسانی منوط به پیشگیری و کنترل و ریشه کنی آن‌ها در جمعیت دامی است.

دکتر حسینی تصریح می‌کند: یک لاشه دامی ممکن است به طور متوسط ۲۰۰ کیلوگرم گوشت داشته باشد که خوراک ۸۰۰ انسان را تأمین می‌کند بنابراین دامپزشکی نقش کلیدی در تضمین امنیت غذایی دارد. بر اساس طرح تحول نظام سلامت، «پزشک روستا» تعریف شده که از محل این طرح حقوقی از سوی دولت پرداخت می‌شود و در نهایت درمان افراد آن روستا را به عهده دارد؛ اما دامپزشکی که در یک کشتارگاه مشغول به کار است روزانه بر میزان گوشتی نظارت می‌کند که خوراک ۲۰۰ هزار نفر انسان بوده و در صورت عدم نظارت کامل می‌تواند برای سلامت تعداد زیادی از افراد جامعه مخاطره جدی ایجاد کند؛ اما متاسفانه سازمان دامپزشکی کشور با وجود این که نقش کلیدی در تأمین مواد غذایی سالم و بهداشت انسان‌ها دارد هیچ اعتباری از محل طرح تحول نظام سلامت دریافت نمی‌کند.

وی بیان کرد: مراکزی که دام و طیور را خارج از کشتارگاه به صورت غیر مجاز ذبح می‌کنند هیچ گونه مجوزی از دامپزشکی ندارند و مورد تأیید ما نیستند؛ لذا توصیه ما به مردم این است که فقط مرغ و گوشت را به صورت منجمد و از مراکز عرضه مجاز با مهر سلامت دامپزشکی تهیه کنند. در تمامی کشتارگاه‌های ما ناظر شرعی و ذابح آموزش دیده حضور دارد و به آن‌ها آموزش‌های مستمر داده می‌شود و کنترل‌های لازم از نظر شرعی و بهداشتی صورت می‌گیرد.

نظارت بر بهداشت ماهی و میگوی پرورشی

مدیرکل دامپزشکی گفت: دامپزشکی در شمال استان بر پرورش ماهیان سردابی و گرمابی نظارت دارد. برای پرورش ماهیان سردابی نظیر قزل آلا یک مرکز تکثیر و دو مرکز پرورش در استان وجود دارد. در حیطه ماهیان گرمابی یک مرکز تکثیر و ۴۷۶ مرکز پرورش وجود دارد که بازدیدهای دوره ای برای نمونه برداری و نظارت بر نوع دارو و غذای مجاز مصرفی در این مراکز انجام می شود.

دکتر حسینی ادامه داد: در سال‌های اخیر با توجه به همکاری بین اداره کل شیلات و دامپزشکی تعداد مراکز پرورش ماهیان سردابی ۲۵۰ درصد و برای ماهیان گرمابی ۵۹ درصد رشد داشته است؛ که قطعا هماهنگی شیلات با دامپزشکی موجب این افزایش تولید شده است. بچه ماهیان باید از مکان‌هایی تهیه می‌شد که از نظر بیماری VHS ماهیان قزل آلا پاک باشند و این اطمینان دست یافتنی نبود مگر با نظارت‌ها و کنترل های دامپزشکی که نتیجه آن، رسیدن به این مرحله بود که استان‌های همجوار متقاضی دریافت بچه ماهی برای مراکز پرورش خود از سیستان و بلوچستان بودند زیرا استانی عاری از بیماری داشتیم.

وی بیان کرد: تعداد مراکز پرورش میگو در استان ۵۵ درصد رشد داشته است. در سال‌های گذشته تلفات میگوها به دلیل بیماری لکه سفید وجود داشت و با توجه به این که تولید در کنار بیماری باید رقم می‌خورد؛ با هماهنگی صورت گرفته با اداره کل شیلات استان و پرورش دهنده‌های میگو، و جلو انداختن فصل پرورش، از سال ۹۳ با ۱۰۰ تن تولید، سایت گواتر حیاتی دوباره یافت و اکنون به ۱۲۰۰ تن تولید میگو رسیده‌است؛ که این دستاورد نتیجه اعتماد پرورش دهنده به ضوابط بهداشتی است.

وی ادامه داد: با توجه به این که در نیمه مرداد به بعد هوای چابهار رو به سردی می‌رود باید طوری برنامه ریزی کرد که امکان برداشت میگو در نیمه دوم مرداد ماه وجود داشته باشد، به همین منظور تفاهم نامه ای بین شیلات و دامپزشکی و پرورش دهنده منعقد شد و از سال ۹۳ تاکنون ملزم شده‌اند پایان لارو ریزی میگو انتهای اردیبهشت ماه باشد تا اگر احیانا ویروس لکه سفید خودنمایی کرد ما جلوتر از ویروس قدرت مانور داشته باشیم و بتوانیم میگوها را برداشت و به مراکز عمل آوری برسانیم.

وی اظهار کرد: در همین راستا هم نمونه برداری برای ردیابی ویروس لکه سفید در مرکز تکثیر و مولدین و منابع وحشی انجام و مورد آزمایش قرار می‌گیرد؛ چراکه این پایش مانند گزارش هواشناسی سبب می‌شود تا بتوانیم به صورت آفندی عمل کنیم و قدرت تصمیم گیری داشته باشیم. پیش از این متولدین مورد نیاز برای مراکز تکثیر میگو و همچنین بچه میگوها از استان‌های دیگر تهیه می شد که موجب از دست رفتن زمان می‌شد. اکنون سیستان و بلوچستان استان عاری از بیماری بوده و امید است با توسعه فعالیت مراکز تکثیر بتوانیم مزارع بیشتری را زیر کشت ببریم تا سال‌های آینده بتوانیم بخشی از لاروهای مورد نیاز استان‌های میگو پرور را نیز تأمین کنیم.

نظارت بر ماشین‌های سردخانه ای حمل آبزیان

وی بیان کرد: تمام ماشین‌های سردخانه ای که حمل آبزیان را از شهرهای کنارک و چابهار انجام می‌دهد زمان بارگیری آن‌ها در سامانه ثبت و قابل ردیابی است. ماهی صنعتی برای این که قابل شناسایی باشد باید حتما به صورت کامل و منجمد بارگیری شود، در غیر این صورت باید به مراکز عمل آوری رفته و لیبل بخورد تا نوع ماهی، تاریخ تولید و زمان مصرف، برای مصرف کننده مشخص باشد.

با توجه به این که بر اساس بررسی‌های انجام شده بیشتر تخلفات عرضه فرآورده‌های خام دامی خارج از وقت اداری صورت می‌گیرد؛ اکیپ‌های نظارت بهداشتی ویژه عصرها راه اندازی شده است تا امکان شناسایی و برخورد با این متخلفان بهتر میسر شود. ضمن این که تاکید می‌کنم تمام نظارت‌های ما بر مراکز مجاز این فرآورده‌ها است و مراکزی که از ما مجوز ندارند باید توسط دستگاه‌های مربوطه پلمب و جلوی فعالیت آن‌ها گرفته شود. لذا به مصرف کنندگان عزیز توصیه می‌کنم مواد خوراکی مورد نیاز خود را فقط از مراکز مجاز تهیه کنند.

توصیه های ایمنی بهداشتی:

- در صورت تماس با حیوانات در روستاها و تفرجگاه ها از پوشش مناسب و دستکش استفاده نمایید.
- در صورتی که مورد گزش کنه قرار گرفتید از دست زدن و له کردن کنه ها خودداری نموده و به آرامی توسط پنس و یا دستکش از بدن جدا کرده و معدوم نمایید.
- از نزدیک شدن افراد (بخصوص کودکان) به سگ های ولگرد و یا سایر حیوانات وحشی خودداری نموده و از دویدن در مقابل سگ و سایر سگ سانان اجتناب کنید.
- در زمان حیوان گزیدگی باید محل گزش با آب و صابون شسته شده و به نزدیک ترین مرکز بهداشتی جهت ادامه درمان مراجعه نمایید

نظارت بر کشتار دام و طیور

مدیرکل دامپزشکی گفت: امسال بر کشتار ۳۶ هزار ۷۳۰ رأس دام نظارت شده است و حدود ۱۹ تن گوشت و آلایش غیر قابل مصرف انسانی تشخیص و معدوم شده است. همچنین بر کشتار ۳۷۹ هزار و ۴۶۷ قطعه طیور هم نظارت شده که ۴ هزار و ۸۱۰ کیلوگرم آلایش غیر قابل مصرف انسانی حذف شده است.

دکتر حسینی افزود: سیستان و بلوچستان به دلیل همجواری با دو کشور افغانستان و پاکستان همیشه به عنوان دروازه امنیت غذایی و سلامت کشور مطرح است و اقدامات بهداشتی و کنترلی که در این استان صورت می‌گیرد تمام کشور را تحت الشعاع قرار می‌دهد.

وی اظهار کرد: بیماری تب برفکی خسارت اقتصادی شدیدی به صنعت دامداری کشور وارد می‌کند که در این راستا ساماندهی لازم انجام و کشتار دام در داخل استان تسهیل شده و روند ترددهای غیرمجاز کاهش پیدا کرده است که موجب کاهش شدید کانون‌های بیماری در داخل استان شده است به طوری که ۶۵ کانونی تب برفکی در سال ۹۱ به ۵ کانون در سال ۹۵ کاهش پیدا کرده است.

نظارت ۲۲ نفر ناظر شرعی و ۴۵ نفر ذابح

مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در اداره کل دامپزشکی استان هم گفت: یکی از وظایف حوزه نمایندگی ولی فقیه در دامپزشکی نظارت بر ذبح و حلال بودن دام‌ها و طیور است. در تمامی کشتارگاه‌های سنتی و صنعتی استان ناظر شرعی حضور دارد و هر سال یک یا دو مرحله آموزش به آن‌ها ارائه می‌شود تا نظارت بهتر بر ذبح شرعی داشته باشند. حتی یک دام در کشتارگاه بدون نظارت بر ذبح شرعی کشتار نمی شود.

حجت الاسلام «حسین شریفی نیک» گفت: ۲۲ نفر ناظر شرعی در مراکز کشتارگاه‌های دام و طیور سنتی و صنعتی و مراکز عمل آوری و فرآوری و آبزیان وارداتی و غیر وارداتی نظارت می‌کنند. حتی یک ناظر شرعی در گمرکات حضور دارد که هر محصولی که از کشورهای خارجی به کشور وارد می‌شود کنترل و نظارت صورت گیرد.

وی بیان کرد: در کشتارگاه‌های استان ۴۵ نفر ذابح هم حضور دارند. نظارت شرعی فرآیندی است که بر اساس آن ذبح و صید تمامی حیوانات و آبزیان حلال گوشت توسط کارشناسان مسائل شرعی که معمولا روحانیون تحصیل کرده حوزه هستند در مراکز کشتارگاهی یا صیادی نظارت می‌شود تا ذبح و صید حلال صورت گیرد. ناظر شرعی هم در قبل وهم در بعد از کشتار حضور داشته و بر روند کار نظارت دارد.

وی ادامه داد: برای ذبح شرعی کسی که دام یا طیور را ذبح می‌کند، باید مسلمان باشد. در حال حاضر ۴۵ نفر ذابح داریم که اسامی تمامی ناظران شرعی ثبت سامانه و کد نظارت شرعی به کشتارگاه‌ها داده شده و با هماهنگی اداره استاندارد کد حلال هم به کشتارگاه‌های دام و طیور اختصاص داده شده است.

سخن آخر:

دامپزشکی دروازه ارتباط کشورها با یکدیگر است. هر گونه تأیید صادرات در مقوله فرآورده‌های دامی توسط کشور مقصد منوط به مهر تأیید دامپزشکی است. بنابراین باید به سازمان دامپزشکی کشور نگاه ویژه ای شود تا اقدامات کامل و جامع نظارت‌های بهداشتی به بهترین شکل انجام پذیرد. چرا که این سازمان در اقتصاد کشور به ویژه صادرات بسیار تأثیر گذار است.

کشورهایی که محصولات تولیدی ما را خریداری می کنند تمام زنجیره تولید را بررسی می‌کنند. مردم و مصرف کنندگان بازوی قدرتمندی برای ما در تولید یک محصول بهداشتی هستند و بهتر است از مراکز غیر مجاز خریداری نکنند تا آن‌ها مجبور شوند به سوی عرضه محصولات بهداشتی گام بردارند.

زاهدان – شریفی– گزارش ویژه